

- (क) काठमाडौं महानगरपालिका, विराटनगर, वीरगञ्ज, ललितपुर र पोखरा उपमहानगरपालिका क्षेत्रमा चार वर्षभित्र,
(ख) खण्ड (क) बाहेकका उपमहानगरपालिका र नगरपालिका क्षेत्रमा चार वर्ष छ महिनाभित्र ।

आज्ञाले,

दिनेशकुमार थपलिया

नेपाल सरकारको सचिव

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको सूचना

नेपाल सरकार (कार्य सम्पादन) (चौथो संशोधन) नियमावली, २०७३

नेपाल सरकार (कार्य सम्पादन) नियमावली, २०६४ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा ८२ को उपधारा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्तनाम र प्रारम्भ: (१) यी नियमहरूको नाम “नेपाल सरकार (कार्य सम्पादन) (चौथो संशोधन) नियमावली, २०७३” रहेको छ ।
(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. प्रस्तावनामा संशोधन: नेपाल सरकार (कार्य सम्पादन) नियमावली, २०६४ (यसपछि “मूलनियमावली” भनिएको) को प्रस्तावनाको सट्टा देहायको प्रस्तावना राखिएको छ:-
“नेपाल सरकारबाट सम्पादन गरिने कार्यलाई व्यवस्थित गर्न नेपालको संविधानको धारा ८२ को उपधारा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।”
३. मूलनियमावलीको नियम २ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम २ को उपनियम (१) को खण्ड (ड) र (च) को सट्टा देहायका खण्ड (ड) र (च) राखिएका छन् :-

- (ड) "कार्य विभाजन नियमावली" भन्नाले संविधानको धारा ८२ को उपधारा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले बनाएको नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७२ सम्भन्तु पर्छ ।
- (च) "संविधान" भन्नाले नेपालको संविधान सम्भन्तु पर्छ ।"
४. मूल नियमावलीको नियम ६ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ६ को खण्ड (ख) पछि देहायको खण्ड (ख१) थपिएको छ :-
- "(ख१) राष्ट्रिय नीतिको तर्जुमा, हेरफेर वा संशोधन गर्नुपर्ने विषय ।"
५. मूल नियमावलीको नियम ९ मा संशोधन : मूल नियमावलीको नियम ९ को उपनियम (१) को, -
- (१) खण्ड (क) मा रहेको "नियम वा आदेशहरू" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "नियम, आदेश, निर्देशिका वा कार्यविधि" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
- (२) खण्ड (ग) मा रहेको "सम्झौताको" भन्ने शब्दको सट्टा "सम्झौता वा समझदारी पत्रको" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
- (३) खण्ड (ङ) मा रहेको "धारा ८८" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "धारा ११४" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
६. मूल नियमावलीको नियम १४ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम १४ को उपनियम (२) पछि देहायको उपनियम (३) थपिएको छ :-
- "(३) नेपाल सरकार र विदेशी सरकार वा अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घ, संस्थाबीच हुने सन्धि, सम्झौता वा समझदारी पत्रका सम्बन्धमा परराष्ट्र मन्त्रालयसँग परामर्श लिनु पर्नेछ ।"
७. मूल नियमावलीको नियम १६ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम १६ को उपनियम (१) मा रहेको "विवरणसहित" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "अवधारणापत्र सहित" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

८. मूल नियमावलीको नियम १७ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम १७ मा रहेका “कुनै ऐन” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “प्रचलित कानून” भन्ने शब्दहरू र “नियम” भन्ने शब्दको सट्टा “नियम, निर्देशिका वा कार्यविधि” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
९. मूल नियमावलीको नियम १८ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम १८ को उपनियम (३) मा रहेका “धारा ९३” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “धारा ११९” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
१०. मूल नियमावलीको नियम १९ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम १९ को उपनियम (२) को खण्ड (ग) मा रहेका “मन्त्रीहरूलाई” भन्ने शब्दको सट्टा “मन्त्री तथा सचिवहरूलाई” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
११. मूल नियमावलीको नियम २० मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम २० को उपनियम (२) मा रहेको “मुख्य सचिवले” भन्ने शब्दको सट्टा “मन्त्रिपरिषद्को सचिवले” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
१२. मूल नियमावलीमा नियम २१क. थप : मूल नियमावलीको नियम २१ पछि देहायको नियम २१क. थपिएको छ :-
 “२१क.अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्ने: (१) मन्त्रिपरिषद्ले यस नियमावली बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये देहायको अधिकार मन्त्रिपरिषद्को सचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ :-
 (क) नेपाल सरकारको सचिव, विशिष्ट श्रेणीको अधिकृत वा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल र राष्ट्रिय अनुसन्धानतर्फको विशिष्ट श्रेणीको अधिकृतहरूको बैदेशिक भ्रमण स्वीकृत गर्ने,
 (ख) लोक सेवा आयोग तथा न्याय सेवा आयोगको सिफारिसमा गरिने राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीका अधिकृतहरूको नियुक्ति तथा बढुवा गर्ने,
 (ग) मन्त्रि परिषदलाई उपयुक्त लागेको अन्य विषय ।

(२) उपनियम(१) बमोजिम अधिकार प्रत्यायोजन भएको विषयसँग सम्बन्धित निर्णयको सम्बन्धमा मन्त्रिपरिषद्को सचिवले समय समयमा प्रधानमन्त्रीलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(३) मन्त्रिपरिषद्ले संविधान तथा प्रचलित ऐनमा नेपाल सरकारबाट हुने भनी उल्लेख गरिएका कार्य बाहेक ऐन अन्तरगत बनेको नियम, विकास समिति ऐन, २०१३ अन्तरगत जारी भएका गठन आदेश वा ऐन वा नियम अन्तरगत बनेको निर्देशिका वा कार्यविधिमा नेपाल सरकारबाट हुने भनी उल्लेख भएका कार्य सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकायले सम्पादन गर्न सक्ने गरी अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

तर प्रचलित ऐनमा नेपाल सरकारले अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्ने व्यवस्था रहेकोमा त्यस्तो ऐनले दिएको अधिकार प्रयोग गरी आफूलाई प्राप्त अधिकार प्रत्यायोजन गर्न बाधा पर्ने छैन ।”

१३. मूलनियमावलीको नियम २२ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम २२ को उपनियम (२) मा रहेको “प्रस्तावसाथ” भन्ने शब्दको सट्टा “प्रस्ताव र सो साथ” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
१४. मूल नियमावलीको नियम २५ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम २५ मा रहेको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश भिकिएको छ ।
१५. मूल नियमावलीको नियम २८ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम २८ को उपनियम (२) को सट्टा देहायको उपनियम (२) राखिएको छ :-

“(२) मन्त्रिपरिषद्को निर्णय कार्यान्वयन भए वा नभएको सम्बन्धमा मन्त्रिपरिषद्को सचिवले अनुगमन गर्न वा गराउन सक्नेछ र त्यसरी अनुगमन गर्दा वा गराउँदा निर्णय कार्यान्वयन भएको नदेखिएमा सो कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकायको सचिवलाई निर्देशन दिई त्यसको जानकारी प्रधानमन्त्रीलाई गराउनु पर्नेछ ।”

१६. मूल नियमावलीको नियम ३६ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम ३६ को उपनियम (१) को खण्ड (ग) पछि देहायको खण्ड (घ) थपिएको छ :-

“(घ) वेरुजु फर्छ्यौट सम्बन्धी विवरण ।”

१७. मूल नियमावलीको नियम ३६क. मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम ३६क. को सट्टा देहायको नियम ३६क. राखिएको छ :-

“३६क. राष्ट्रपतिलाई जानकारी गराउनु पर्ने: प्रधानमन्त्रीले देहायका विषयहरूमा राष्ट्रपतिलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ :-

- (क) मन्त्रिपरिषद्को निर्णय,
- (ख) सङ्घीय संसदमा पेश गरिने विधेयक,
- (ग) खण्ड (क) र (ख) मा उल्लिखित विषयमा राष्ट्रपतिले जानकारी मागेको अन्य आवश्यक विवरण,
- (घ) नेपालको समसामयिक परिस्थिति र बैदेशिक सम्बन्धका विषय,
- (ङ) विदेशी राज्य वा सरकारसँग भएका सन्धि, सम्झौता, समझदारी,
- (च) नेपाल सरकारको आय-व्ययको वार्षिक विवरण (बजेट),
- (छ) मुलुकको शान्ति सुरक्षा सम्बन्धी प्रमुख विषय,
- (ज) नेपाल सरकारले व्यवस्थापिका-संसद समक्ष पेश गर्ने वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम,
- (झ) राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को सिफारिसमा भएका निर्णय सम्बन्धी विषय ।”

१८. मूल नियमावलीको नियम ३८ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम ३८को सट्टा देहायको नियम ३८ राखिएको छ :-

“३८. निर्णय प्रमाणित गर्ने : मन्त्रिपरिषद्को सचिवले मन्त्रिपरिषद्को बैठक बाट भएको निर्णय प्रमाणित गर्नेछ ।”

१९. मूल नियमावलीको नियम ३९ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम ३९को उपनियम (२) पछि देहायको उपनियम (३) थपिएको छ :-

“(३) मन्त्रिपरिषद्को सचिव अनुपस्थित रहेको अवस्थामा यस नियमावली बमोजिम मन्त्रिपरिषद्को सचिवले गर्ने कार्य

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको सचिवहरूमध्ये उपस्थित वरिष्ठ सचिवले गर्नेछ ।”

२०. मूल नियमावलीको नियम ४३ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम ४३ को अन्त्यमा देहायको वाक्यांश थपिएको छ :-

“त्यस्तो अवस्था परी बैठकमा भाग लिने नभिले भएमा सम्बन्धित मन्त्रीले सोको जानकारी प्रधानमन्त्रीलाई गराउनु पर्नेछ ।”

२१. मूल नियमावलीको अनुसूचीमा संशोधन: मूल नियमावलीको अनुसूची-१ को,-

(१) विषय सङ्ख्या ८ मा रहेका “राजदूत वा विशेषदूतको” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “राजदूत, विशेषदूत तथा अवैतनिक दूतको” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(२) विषय सङ्ख्या ९ मा रहेका “सम्मान र विभूषणहरू” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सम्मान, विभूषण, पदक” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(३) विषय सङ्ख्या १० मा रहेका “सम्मान वा विभूषण” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सम्मान, विभूषण, पदक” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(४) विषय सङ्ख्या ११ को सट्टा देहायको विषय सङ्ख्या ११ राखिएको छ:-

“११. दण्ड र सजाय माफी, मुलतवी, परिवर्तन वा कम गर्ने ।”

(५) विषय सङ्ख्या १३ को सट्टा देहायको विषय सङ्ख्या १३ राखिएको छ:-

“१३. प्रचलित कानून अन्तर्गत बनाउनु पर्ने नियम, निर्देशिका, कार्यविधि वा जारी गर्नु पर्ने आदेश ।”

(६) विषय सङ्ख्या २० मा रहेका “सम्झौता सम्बन्धी” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “सम्झौता वा समझदारी पत्र सम्बन्धी” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(७) विषय सङ्ख्या २१ मा रहेको “सम्झौता” भन्ने शब्दको सट्टा “सम्झौता, समझदारीपत्र” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

(८) विषय सङ्ख्या ३३ मा रहेको “संस्थान,” भन्ने शब्दपछि “परिषद्, बोर्ड, समिति” भन्ने शब्दहरू थपिएका छन् ।

- (९) विषय सङ्ख्या ३५ मा रहेका “हक - हस्तान्तरण गर्ने, “र
“वा भोगाधिकारमा दिने” भन्ने शब्दहरू भिकिएका छन् ।
२२. रूपान्तरः मूल नियमावलीको ठाउँठाउँमा रहेका देहायका
शब्दहरूको सट्टा देहायका शब्दहरू राखी रूपान्तर गरिएको छ :-
- (१) “नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३” भन्ने शब्दहरूको
सट्टा “संविधान” ।
- (२) “कानून, न्याय, संविधानसभा तथा संसदीय मामिला
मन्त्रालय” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “कानून, न्याय तथा संसदीय
मामिला मन्त्रालय” ।

आज्ञाले,
कमलशाली घिमिरे
नेपाल सरकारको सचिव